

Vážené kolegyně a kolegové,

... komunikujeme různě – mluvou, mimikou, pantomimikou, psaním – pravdivě i nepravdivě. Pravdu vyznáváme, nepravdu tolerujeme, ovšem v různé míře, meze tolerance se liší individuálně, sociálně, kulturně... Jiná je ve Skandinávii, jiná v severní Africe, jiná u nás. Nepravda může být nevědomá, pokud je vědomá a přesáhne onu mez tolerance, nazýváme ji lží. Jak bychom nazvali následující příběh?

V úterý 25. února 2014 uveřejnila MF Dnes článek Petra Holuba nazvaný *Předražený univerzitní nákup za sto milionů*. „Masarykova univerzita koupila před měsícem pro své vědecké centrum CEITEC dvě magnetické rezonance Siemens Prisma. Zaplatila za ně celkem 102,2 milionu korun bez DPH. Stejný výrobce přitom dodal loni na jaře pražské Nemocnici Na Homolce rezonanci Siemens Spyra za 28,6 milionu... K čemu škola potřebuje „výkonný gradientní systém“, nedokázaly během týdne objasnit Masarykova univerzita ani ústav CEITEC. Rovněž Ivan Rektor, vedoucí výzkumné skupiny, která si přístroje vyžádala, nedokázal popsat vědecké záměry, které se bez gradientů od Siemensu neobejdou. V odpovědi na otázku MF DNES se spokojil s obecnějšími argumenty...”

Další článek Petra Holuba vyšel v dubnu a jmenoval se *Univerzity našly figl na nákup předražených věcí*. „Když brněnská Masarykova univerzita nakoupila bez výběrového řízení dvě magnetické rezonance Siemens Prisma, předvedla v praxi nový způsob, jak obejít zákon o veřejných zakázkách. Ačkoli se přitom zbytečně utrácely peníze z evropských dotací, Ministerstvo školství, jež dotace rozděluje, postup univerzity podpořilo... Přímý nákup přístrojů zdůvodňuje posudky odborných znalců... Podle právníků nejde zahraniční expertizu u českého soudu vůbec použít”.

Holubův článek Policie prověřuje nákup přístrojů na univerzitě vyšel 1. 7. 2014. „Dvě magnetické rezonance pro výzkumný ústav CEITEC při brněnské Masarykově univerzitě jsou předražené a nemohly stát plných sto milionů korun. Takové podezření hodlá prověřit Krajské státní zastupitelství v Brně. Unikátní vlastnosti rezonancí i přiměřenost ceny potvrdili experti pražského ČVUT, a proto nákup schválilo Ministerstvo školství a dosud nepravomocným rozhodnutím také antimonopolní úřad... Poslanec Štětina přesto tvrdí, že Masarykova univerzita mohla přístroje koupit nejméně o pětinu laciněji. Vychází z analýzy experta Lubomíra Pouška, který srovnal cenu rezonancí Siemens Prisma pro Brno a pro nemocnici ve švédském Göteborgu... „Srovnání stejných přístrojů je zcela jednoznačné, navíc se nekonalo veřejné výběrové řízení,“ vysvětluje Štětina... Poslanec sáhl k tak radikálnímu prostředku, protože prý nešlo zasáhnout jinak. „Opět začal fungovat systém, který umožňuje, aby se ve zdravotnictví ztrácely miliony,“ tvrdí Štětina (poslanec za hnutí Úsvit; nezaměřovat s váženým novinářem, senátorem a europoslancem téhož jména).

Otázky pana redaktora jsem si přečetl ve sněhem zavalených italských Alpách s rudimentárním internetovým spojením. Byly školní prázdniny, na dovolenou vyrazilo snad celé Brno („... nedokázaly během týdne objasnit“). Slíbil jsem odpověď ihned po návratu, odeslal jsem ji v pondělí 24. 2. večer, posudky tří zahraničních a jednoho domácího experta v úterý ráno („Univerzita posudky nechce zveřejnit...“ napsal Petr Holub). Petra Holuba naše odpovědi zjevně nezajímali, článek mohl vyjít o pár dnů později. Musel hodně spěchat, ani si neověřil, že Nemocnice Na Homolce koupila rezonanci ne za 28,6, ale za 34 517 667,00 (viz věstník veřejných zakázek), přístroj se nejmenoval Spyra ale Skyra... Skyra je užitečný klinický přístroj, Prisma nově vyvinutý špičkový vědecký přístroj s mnohem vyššími parametry, na celém světě jich bylo zatím instalováno méně než dvacet. Porovnávat je, je jako porovnat Škodu Fabii se Škodou Superbem – obě vyrobila tatáž firma a obě jsou auta – je však mezi nimi rozdíl třídy. Proč ten spěch jsme se dovítili brzy – konkurenční firma Philips napadla koupi rezonancí pro CEITEC u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) s datem 18. 2. 2014. Následoval ping-pong vyjádření a proti-vyjádření, v jednom z nich použil Philips jako argument Holubův článek. MF Dnes odpovědi Masarykově univerzitě (MU) a českého experta nezveřejnila (např. že přístroje nejsou určeny pro klinické, ale pro vědecké účely).

Druhý Holubův článek vyšel poté, co ÚOHS stížnost zamítl. Philips v odvolání použil stejnou argumentaci jako Holub „nejde zahraniční expertizu u českého soudu vůbec použít“. CEITEC se ovšem nesoudil, expertizu z USA, Francie a Nizozemí dokládaly unikátnost přístroje Prisma.

Odvolací řízení trvalo dost dlouho, očekávali jsme, že proběhne před letními dovolenými. Načasování třetího Holubova článku na 1. červenec nás nepřekvapilo. Bylo jenom otázkou času, kdy se tématu chopí někdo z politiků. Tvrzení poslance Štětiny „systém, který umožňuje, aby se ve zdravotnictví ztrácely miliony“ nás už jenom pobavil, jako lékař by měl znát rozdíl mezi školstvím a zdravotnictvím, výzkumem a diagnostikou. Nemluvě o tom, že v Göteborgu srovnatelný přístroj vůbec nebyl.

ÚOHS rozhodl definitivně 31. 10. 2014. Stížnost zamítl v plném rozsahu. Potvrdil, že postup MU byl korektní. Podprahové nářadí Petra Holuba na korupci nebyly potvrzeny. Pokud někde došlo k nečestnému jednání, nebylo to na straně MU, CEITECu nebo firmy Siemens. Dvě magnetické rezonance Siemens Prisma budou instalovány 26. 1. 2015. Posunou Brno mezi velká světová centra neurovědního výzkumu. Můžeme pomoci i v rámci, laboratoře otevřeme výzkumným projektům z Brna, České či Slovenské republiky, Evropy...

Korektní redaktoři váženým čtenářům přeje

prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc. – předseda redakční rady

- ¹ CEITEC – Central European Institute of Technology – je společný projekt čtyř brněnských univerzit a dvou výzkumných ústavů (www.ceitec.eu). S podporou EU (5,3 mld. Kč) vznikla infrastruktura pro sedm vědeckých programů, včetně neurovědního Výzkum mozku a mysli. Pět výzkumných skupin pokrývá neurovědní výzkum od základního po klinický a behaviorální – skupina neurobiologie (vede prof. Dubový), experimentální psychoneurofarmakologie (prof. Šulcová), aplikovaných neurověd (prof. Rektorová), behaviourálních a sociálních neurověd (prof. Brázdil) a multimodálního a funkčního zobrazování (prof. Rektor). V rámci skupin působí jako principal investigators kolegové, jejichž jména naši čtenáři dobře znají (například profesoři/docenti Bareš, Bednařík, Česková, Juřica, Kašpárek, Příkrýl, Štourač, Žourková...). Centrální laboratoř programu v nové budově CEITEC v kampusu MU v Brně-Bohunicích bude vybavena mimo dvou MRI 3 T, které umožní synchronní testování, také EEG kompatibilní s MR – s 256 a 32 kanály a repetitivní TMS s bezrámovou navigací. Klinicko-laboratorní výzkum se zaměřuje zejména na epilepsii, bolest, mozeček, Parkinsonovu a Alzheimerovu nemoc a další kognitivní poruchy, afektivní poruchy, schizofrenii, závislosti. Rozvíjí se behaviorální výzkum například rizikového chování řidičů, neuroekonomiky, percepce hudby.